

Onnistunut yritystoiminnan alasajo ja lopettaminen

2.12.2024

Yritystoiminnan lopettaminen on usein haastava ja tunteita herättävä prosessi, koska se on monesti keskeinen osa perhettä ja henkilökohtaista elämää. Kuten sukupolvenvaihdos myös yrityksen hallittu alasajo vaatii tarkkaa suunnittelua ja monien eri osa-alueiden huomioimista. Onnistuneella alasajolla voidaan turvata niin yrittäjän taloudellinen tilanne kuin työntekijöiden, asiakkaiden ja yhteistyökumppaneidenkin intressit. Seuraavat vaiheet helpottavat yrityksen hallittua alasajoa ja lopettamista.

Suunnittele alasajo ajoissa

Yritystoiminnan alasajo vaatii huolellista ennakkosuunnittelua, aivan kuten liiketoiminnan aloittaminen tai sukupolvenvaihdos. On tärkeää aloittaa suunnittelu ajoissa, jotta kaikki yritystoimintaan liittyvät taloudelliset ja hallinnolliset toimenpiteet voidaan hoitaa sujuvasti.

Ajoissa aloitettu suunnittelu mahdollistaa myös joustavamman siirtymävaiheen ja vähentää stressiä sekä yrittäjälle että yrityksen sidosryhmille. Suunnitelma tulisi sisältää esimerkiksi aikataulun, taloudellisen tilannekatsauksen, henkilöstön ja sopimusten hallinnan sekä tarvittavat juridiset toimenpiteet.

Taloudellisen tilan kartoitus ja velvoitteiden

hoitaminen

Ennen yritystoiminnan lopettamista on tärkeää tehdä yrityksen taloudellinen tilannekatsaus. Tämä sisältää muun muassa:

- Kaikki velat ja velvoitteet on maksettava ennen yrityksen lopettamista. Tämä sisältää esimerkiksi pankkilainat, verovelat ja mahdolliset ulkopuolisille toimijoille kertyneet velat.
- Jos yrityksellä on merkittävää omaisuutta, kuten koneita, laitteita tai kiinteistöjä, on hyvä pohtia niiden myyntiä tai muuta realisointia. Hyvin ajoitetulla omaisuuden myynnillä voidaan varmistaa, että yritys saa mahdollisimman hyvän hinnan omaisuudestaan.
- Tarkista kaikki keskeneräiset työt ja sopimukset. On tärkeää varmistaa, että kaikki sovitut työt tulevat tehdyiksi ja että asiakkaat saavat palvelut, joista he ovat maksaneet. Samalla on syytä tarkistaa mahdolliset sitovat sopimukset ja selvittää, voiko ne irtisanoa.

Verotukselliset näkökulmat

Yritystoiminnan alasajossa on merkittäviä verotuksellisia vaikutuksia. Onkin suositeltavaa kääntyä verotuksen asiantuntijan puoleen, jotta alasajo voidaan toteuttaa verotehokkaasti.

Yrityksen lopettamiseen liittyy mahdollisia veroja, kuten arvonlisävero, tulovero ja omaisuuden myynnistä tai likvidoinnista mahdollisesti syntyviä pääomaveroja. On tärkeää selvittää etukäteen, millaisia veroseuraamuksia yrityksen toiminnan lopettamisesta koituu ja miten ne voidaan optimoida?

Työntekijöiden huomioiminen ja irtisanomiset

Jos yrityksellä on työntekijöitä, on heidän asemaansa käsiteltävä tarkasti ja oikeudenmukaisesti. Työntekijöillä on oikeus irtisanomisilmoitukseensa hyvissä ajoin ja irtisanomisehtojen on täytettävä työehtosopimuksen ja lain edellyttämät säännökset.

Työntekijöiden irtisanomisten lisäksi on syytä pohtia, voidaanko osa heistä mahdollisesti työllistää muissa yrityksissä tai yrityksen verkostossa. Myös työntekijöiden mahdollinen irtisanomiskorvaus tai uudelleentyöllistymisen tukeminen voi tulla kyseeseen.

Yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden tiedottaminen

Yrityksellä on todennäköisesti pitkäaikaisia asiakkaita ja yhteistyökumppaneita, joiden kanssa olet toiminut vuosien ajan. On tärkeää hoitaa alasajoon liittyvä viestintä selkeästi ja ammattimaisesti.

- Ilmoita asiakkaille hyvissä ajoin yrityksesi lopettamisesta ja varmista, että kaikki keskeneräiset tilaukset ja sopimukset hoidetaan loppuun. Jos mahdollista, suosittele asiakkaille yhteistyökumppaneita tai kilpailijoita, joiden kanssa he voivat jatkaa liiketoimintaa.
- Tiedota myös tavarantoimittajia, rahoittajia ja muita yhteistyökumppaneita yrityksen alasajosta ja varmista, että kaikki avoimet tilit ja laskut hoidetaan ajallaan.

Juridiset ja hallinnolliset toimenpiteet

Yrityksen lopettaminen vaatii useita juridisia ja hallinnollisia toimenpiteitä, jotka vaihtelevat yritysmuodon ja yrityksen koon mukaan. Yleisiä toimenpiteitä ovat:

- Yrityksen purkaminen: Osakeyhtiöissä purkuprosessi voi olla pitkä ja monivaiheinen. Toiminimiyrittäjille prosessi on usein yksinkertaisempi. Kaikki tarvittavat ilmoitukset, kuten kaupparekisteri-ilmoitus ja verohallinnon ilmoitukset on tehtävä ajallaan.
- Kirjanpidon arkistointi: Yrityksen lopettamisen jälkeen on hyvä muistaa, että kirjanpitoaineistoa on säilytettävä tietty aika (yleensä kuusi vuotta), joten varmista, että kirjanpito on asianmukaisesti hoidettu ja arkistoitu.
- Vakuutusten ja sopimusten irtisanominen: Muista irtisanoa kaikki yrityksen nimissä olevat sopimukset ja vakuutukset, tilavuokrasopimukset ja palvelusopimukset. Näin vältetään turhien kulujen kertyminen lopettamisen jälkeen.

Henkinen valmistautuminen ja tulevaisuuden suunnittelu

Yritystoiminnan lopettaminen on usein merkittävä henkilökohtainen muutos yrittäjälle. On tärkeää valmistautua tähän muutokseen ja suunnitella, mitä haluat tehdä yritystoiminnan lopettamisen jälkeen. Monille yrittäjille lopettaminen tarjoaa mahdollisuuden keskittyä uusiin projekteihin tai jopa eläkkeelle siirtymiseen. Hyvä henkinen valmistautuminen auttaa sinua käsittelemään luopumisen tunnetta ja avaamaan uusia ovia elämässä.

Mahdollisuudet uudelleenkäynnistykseen tai liiketoiminnan myyntiin

Jos et halua lopettaa yritystoimintaa kokonaan, on hyvä pohtia muita vaihtoehtoja, kuten liiketoiminnan myyntiä tai uudenlaisen liiketoimintamallin kehittämistä. Vaikka liiketoiminta ei olisi tällä hetkellä kannattavaa, se voi tarjota potentiaalia tulevaisuudessa tai joku muu voi olla kiinnostunut sen ostamisesta.

Jos harkitset myyntiä, ota yhteyttä yritysvälittäjiin, jotka voivat auttaa löytämään ostajan.

Yhteenveto

Yritystoiminnan alasajo on monivaiheinen prosessi, joka vaatii suunnittelua, taloudellista selkeyttä ja henkistä valmistautumista. Onnistunut alasajo turvaa sekä yrittäjän että sidosryhmien aseman, vähentää mahdollisia taloudellisia riskejä ja mahdollistaa siirtymän kohti uusia haasteita.

Artikkeli on osa Euroopan unionin osarahoittamaa Ratkaisuja maaseudun koneyritysten jatkuvuuteen ja kilpailukykyyn – RATKI-hanketta.

Tutustu hankkeeseen**Mika Koivupuisto**asiantuntija TKI

SeAMKLomakkeen alareuna